

Megemlékezés Dr. Szabó István születésének 100. évfordulójáról

DR. SZABÓ ISTVÁN ez év tavaszán lett volna 100 éves, de kivételesen hosszú életpályája ellenére ezt már nem érthette meg.

Ez a tavasz egy másik a visszatekintés szempontjából ki nem hagyható évfordulót is hozott, nevezetesen az Országos Állategészségügyi Intézet (Jelenlegi nevén NÉBIH ÁDI) megalapításának 90. évfordulóját.

Az intézeti hálózat kilenc évtizedes diagnosztikai tevékenységéről, szakmai eredményeiről, publikációs tevékenységéről a 2019. május 15–16-án, a megalapítás 90 éves jubileuma alkalmából tartott szakmai kongresszuson egy jubileumi előadás hangzott el, valamint a két napos szakmai konferencián meghívott külföldi és hazai előadók foglalkoztak az afrikai sertéspestis aktuális járványhelyzetével, továbbá néhány baktériumos és vírusos betegséggel kapcsolatos fontosabb ismeretekkel, amelyről bővebb beszámolót későbbi lapszámunkban kívánunk közreadni.

DR. SZABÓ ISTVÁN egyénisége, tevékenysége, szakmaszeretete több évtizeden át meghatározó hatással volt az intézet munkájára. Nagy érdeme, hogy segítette az intézet nagynevű alapító tagjainak – DR. MANNINGER REZSŐ akadémikusnak és kiváló munkatársainak – tudását, szakmai igényességét átadni az akkori közögeneráció számára.

Azok, akik tanítványának tekintik magukat, akiknek egyéni és szakmai sorsát hosszabb ideig figyelemmel kísérte, tanácsaival segítette, tiszteletük jeléül 2018 márciusában emlékfát ültettek az Intézet (NÉBIH ÁDI) parkjában.

A mostani kettős évforduló sokakban megerősítette azt a belső igényt, hogy egy emlékkő (ld. kép) felállításával fejezzük ki tiszteletünket DR. SZABÓ ISTVÁN személye és egyben a korábbi intézeti munkatársak emléke előtt.

A nagyszámú résztvevő jelenlétében történt emlékkőavatás meghittségét DR. SZABÓ ISTVÁN két évtizeddel korábban, egy vele készült beszélgetés során életének sorsfordító eseményeiről, életszemléltéről, szakmaszeretetről vallott gondolatait DR. ETTER LÁSZLÓ foglalta csokorba és elevenítette fel alakját. Ebből idézzük:

„Az intézetben aktívan eltöltött 35 év alatt széles területen tevékenykedtem. Szerencsés voltam, hogy 28 éven át az intézetnek »csak« igazgatóhelyettese voltam és így teljes erőmmel »csak« a szakmai feladatokkal, munkatársaimnak is »csak« a szakmai

tevékenységével, intézeteinknek is »csak« a szakmai fejlődésével kellett törődnöm.

Sohasem volt olyan érzésem, hogy a munkámat nem becsülik meg, kitüntetésekben is arányosan részesítettek. Az egyik legnagyobb elismerés (szinte rehabilitálás) az volt, amikor címzetes egyetemi tanári címet kaptam.” (Magyarázat: DR. SZABÓ ISTVÁN 1943-ban megszerzett állatorvosi diplomájának átvétele

után DR. GOUTH GY. ENDRE meghívására az Egyetem Sebészeti Tanszékére került, majd 1948-ban „politikai alkalmatlanság” indoklással az egyetemről eltávolították. Ld. DR. SÜVEGES TIBOR DR. SZABÓ ISTVÁN RÓL SZÓLÓ megemlékezését a Magy. Állatorvosok Lapja 2018. januári számában)

A legnagyobb elismerést azonban azoktól az intézeti kollégáktól (és más dolgozóktól), valamint a gyakorlatban működött kortárs kollégáktól kaptam és kapom, akiknek talán valamit – még ha megnevezhetetlenül is – nyújtani tudtam segítő szándékkal, szakmai tanáccsal, esetleg csak példamutatással. Akik ma is az intézethez tartozónak és szakmai összejöveteleken még odaillő résztvevőnek tekintenek.”

„Sohasem voltam egyedül. Mindig mellettem éreztem az intézetet, ill. intézeteket.

Soha nem hiányzott a családom együttérzése és türelme.

Szerencsés voltam, mert azt csinálhattam, amit szerettem.

Végül szerencsés vagyok, hogy az intézetbe ma is „hazamegyek”, otthon érezhetem magamat,

Köszönet érte!”

Mottó: „Ki-ki használjon, szolgáljon hazájának, amint legjobban lehet.” (ZRÍNYI MIKLÓS)

Etter László, Glávits Róbert, Sályi Gábor

TALLÓZÁS

A LOVAK ENDOKRIN EREDETŰ SAVÓS PATAIRHA-GYULLADÁSAINAK FENOTÍPUSOS, HORMONÁLIS ÉS KLINIKAI JELLEGZETESSÉGEI

A lovak hormonális eredetű savós patairha-gyulladásai gyakoriak, amelyet elsősorban az alábbi betegségek okoznak: metabolikus szindróma, az agyalapi mirigy középső lebenyének működési zavara (PPID), korábbi nevén: Cushing-betegség, legelő tartás vagy ezek kombinációi. A vizsgálat célja az volt, hogy az eredményekkel javítsák a klinikusok kockázatfelmérő képességét, és hogy prospektív módon vizsgálják egy nagyobb érintett csoport fenotípusos, hormonális és klinikai jellemzőit. 301 olyan különböző lovat és pónit vontak be a vizsgálatba, amelyek esetében az állatorvos savós patairha-gyulladást diagnosztizált. Az állatorvosok egy online kérdőívet töltöttek ki a tulajdonosok beleegyezésével. A szérum inzulin- és ACTH-koncentrációt minden esetben megmérték. Az esetek 36%-a tavasszal történt. A metabolikus szindróma és a PPID együttes előfordulása magasabb inzulinszintekkel járt, mint a két betegség külön-külön. Az inzulinkoncentráció negatívan korrelált az állatok marmagasságával és pozitívan a savós patairhagyulladás Obel-skálán meghatározott súlyosságával. A szerzők arra a következtetésre jutottak, hogy a más betegséggel egyidejűleg fellépő endokrinopathiák esetén kifejezettebb a hyperinzulinaemia, továbbá, hogy a magasabb alap inzulinkoncentrációk erősebb sántasággal jártak.

J. Vet. Intern. Med., 2019. 33. 1456–1463. –Tóth B.–